

ՀԱՄԱՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

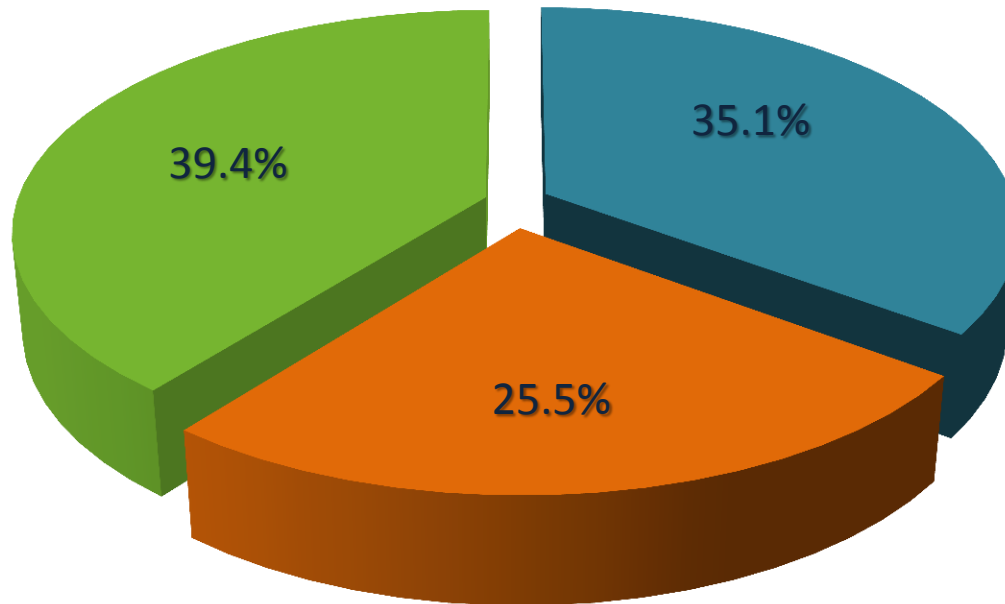
Կարինե Հարությունյան, տ.գ.թ.
Տնտեսական զարգացման և հետազոտությունների կենտրոն
(EDRC)

Հետազոտության մասին

- **Համավճարը** բժշկական ծառայությունների դիմաց հիվանդի մասնակի փոխհատուցումն է որը հանդիսանում է ծառայությունների սահմանված գնի և պետության կողմից այդ նույն ծառայությունների մատուցման համար բուժհաստատություններին հատկացվող միջոցների տարբերությունը:
- **Նպատակը՝** գնահատել ներդրված նոր քաղաքականության (համավճարային համակարգի) ազդեցությունը անապահով և կարիքավոր խավերի վրա՝ առողջապահական ծառայությունների հասանելիության առումով:
- **Շահառուների ընտրանքային հետազոտություն**
(777 պացիենտ, 65 հիվանդանոց)
- **Հիմնական տեղեկացված անձանց հարցազրույցներ**
(40 բժիշկ)

Պացիենտների կառուցվածքն ըստ բուժման համար վճարման տարբերակի

ՀԱՄԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՑ ՕԳՏՎԵԼ ԵՆ ՇԱՀԱՌՈՒ ՊԱՑԻԵՆՏՆԵՐԻ ՅՈՒՐԱՔԱՆՁՅՈՒՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

■ Պետական պատվեր ■ Համավճար ■ Ամբողջական վճար

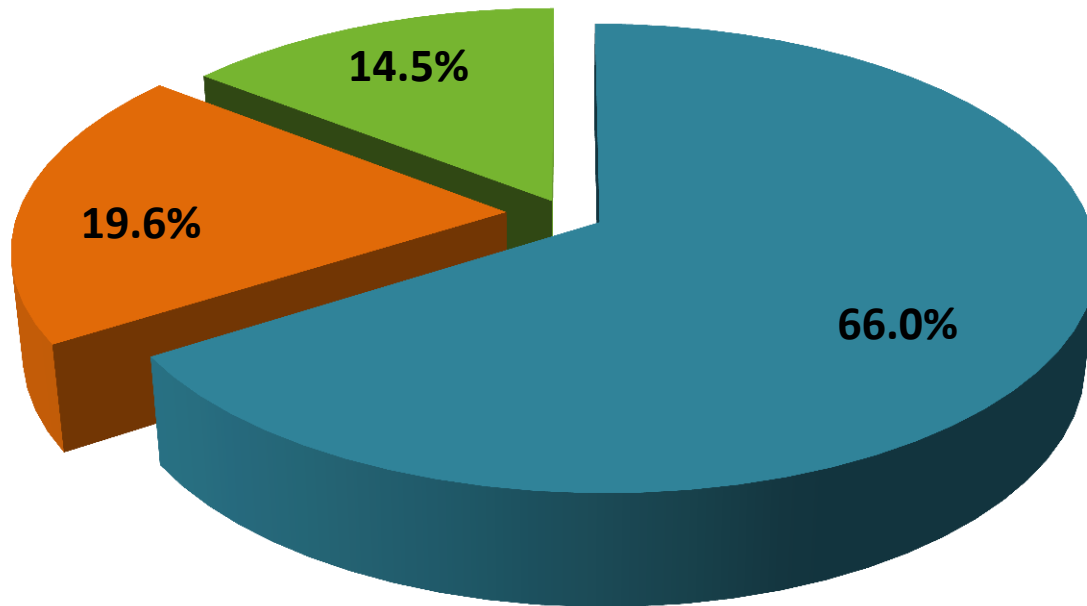
Պացիենտների կառուցվածքն ըստ տարիքային խմբերի, %

ՀԱՄԱՎՃԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾ ՊԱՅԻՆՏՆԵՐԻ ԳԵՐԱՋԱՆՑ ՄԵԾԱՄԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՏԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ԲԱՐՁՐ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԻՆ

	Պետական պատվեր	Համաճար	Ամբողջական վճար
մինչև 7 տարեկան	13.9	1.0	-
8-15 տարեկան	4.4	1.0	2.0
16-24 տարեկան	9.2	6,6	10.5
25-44 տարեկան	12.1	21.7	25.5
45-62 տարեկան	36.3	33.8	43.5
63-74 տարեկան	16.8	19.7	10.8
75 տարեկան և ավելի	7.3	16.2	7.8
Ընդամենը	100	100	100

Սոցիալական խմբերի բաշխումը ըստ բուժման համար վճարման տարբերակների

ՍՈՑԻԱԼԱԴԵՍ ԱՆԱՊԱՀՈՎ (ՀԱՏՈՒԿ) ԽՄԲԵՐԻ ՊԱՅԻԵՆՏՆԵՐԻ 34 %-ը ՈՐԱԷ ԿԱՐԳԻ ՎՃԱՐՈՒՄ Է ԿԱՏԱՐԵԼ

■ Պետական պատվեր ■ Համավճար ■ Ամբողջական վճար

Սոցիալական որոշ խմբերի պացիենտների բաշխումն ըստ վճարման համակարգերի, %

ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՍ ԱՆԱՊԱՀՈՎ (ՀԱՏՈՒԿ) ԽՄԲԵՐԻ ՊԱՑԻԵՆՏՆԵՐԻ ԲԱՎԱԿԱՆԻՆ ՄԵԾ ԽՈՒՄԲ ԿԱՏԱՐԵԼ Է ՈՐՈՒՔ ՏԵՍԱԿԻ ՎՃԱՐՈՒՄ

	Պետական պատվեր	Համավճար	Ամբողջական վճար	Ընդամենը
1-ին խմբի հաշմանդամներ	78.6	14.3	7.1	100
2-րդ խմբի հաշմանդամներ	77.0	14.1	8.9	100
3-րդ խմբի հաշմանդամներ	54.4	19.3	26.3	100
Միայնակ չաշխատող կենսաթոշակառուներ	9.1	63.6	27.3	100

Պացիենտների բաշխումն ըստ եկամտային քվանտիլների, %

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿՃԱՐ ԿԱՏԱՐԱԾՆԵՐԻ ՄԵՋ ՀԱՄԵՄԱՏԱԲԱՐ ՄԵԾ ԿՇԻՌ ՈՒՆԵՆ ՈՉ ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ

	Պետական պատվեր	Համաճար	Ամբողջական վճար
Քվանտիլ 1	19.9	24.2	18.2
Քվանտիլ 2	25.7	21.7	14.5
Քվանտիլ 3	20.2	20.7	20.1
Քվանտիլ 4	21.3	17.2	21.1
Քվանտիլ 5	12.9	16.2	26.1
Ընդամենը	100.0	100.0	100.0

Վճարման տեսակը ըստ եկամտային քվանտիլների, %

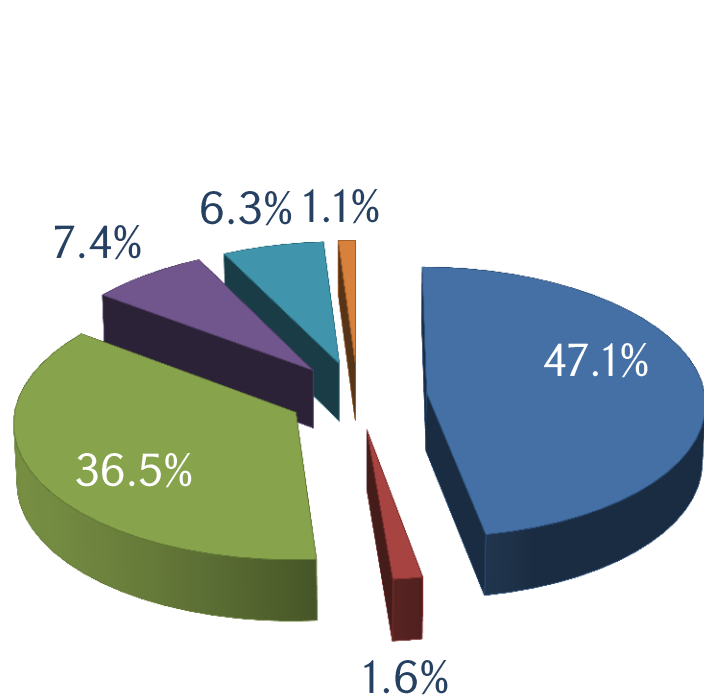
ԱՄԵՆԱԱՂՔԱՏ և ԱՂՔԱՏ ՊԱՅԻՆՏՆՆԵՐԻ ՄՈՏ 40 %-ը ԲՈՒԺՎԵԼ ԵՆ ԱՆՎՃԱՐ

	Պետական պատվեր	Համաճար	Ամբողջական վճար	Ընդամենը
Քվանտիլ 1	34,4	30,6	35,0	100
Քվանտիլ 2	44,6	27,4	28,0	100
Քվանտիլ 3	35,0	26,1	38,9	100
Քվանտիլ 4	37,2	21,8	21,1	100
Քվանտիլ 5	24,0	21,9	54,1	100
Ընդամենը	35,1	25,5	39,4	100

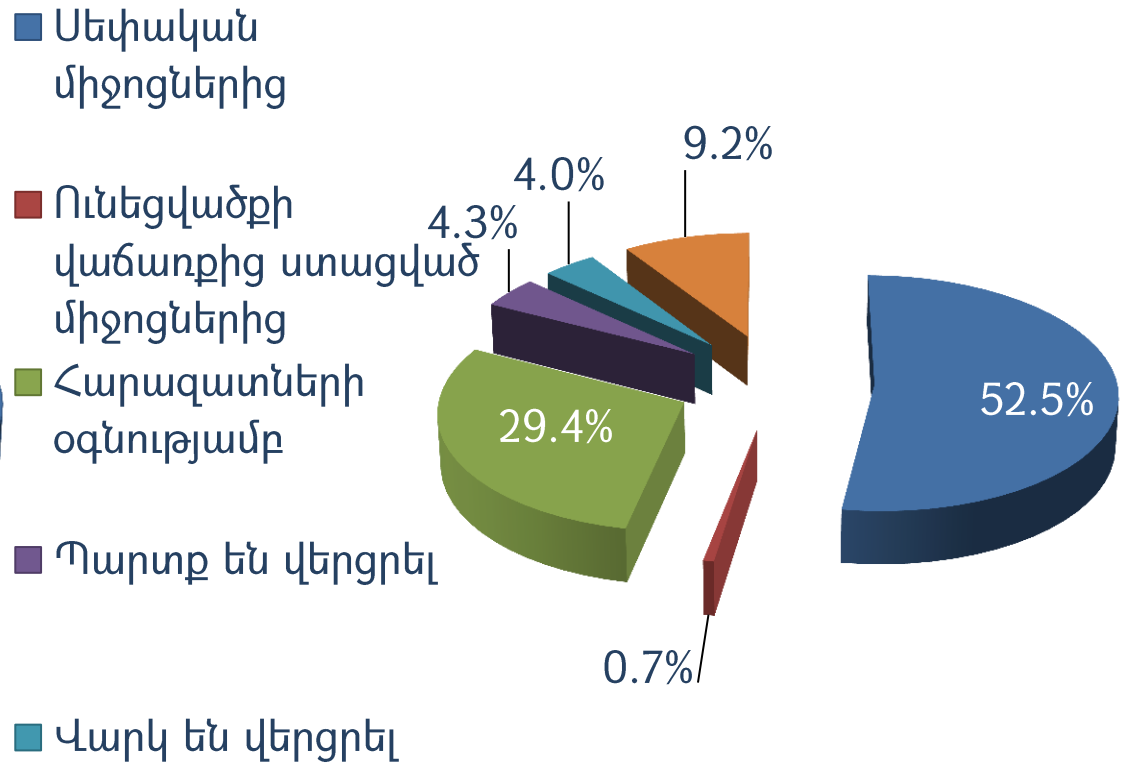
Բուժման ծախսերի ֆինանսավորման աղբյուրները

ՀԱՄԱՎՃԱՐ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՈՒՄ ԱՎԵԼԻ ՔԻՉ ԵՆ ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԲՈՒԺՎՈՂՆԵՐԸ

Համավճարով բուժվածներ

Վճարովի բուժվածներ

Բժշկական ծառայություններն ըստ բուժման տեսակի, %

ԳԵՐԱԿՇՈՒՄ ԵՆ ԴԵՂՈՐԱՅՔԱՅԻՆ ԲՈՒԺՈՒՄ ՄՏԱՅՈՂՆԵՐԸ

	Պետական պատվեր	Համաճար	Ամբողջական վճար	Ընդամենը
Վերակենդանացում	10.6	5.6	5.6	7.3
Վիրահատություն	22.0	48.5	62.1	44.5
Դեղորայքային բուժում	83.9	65.7	59.8	69.8

Բժշկական ծառայություններն ըստ բուժման տեսակի, %

ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԻՄՆԱԿԱՆՈՒՄ ՎՃԱՐՈՎԻ ԵՆ

	Պետական պատվեր	Համաճար	Ամբողջական վճար	Ընդամենը
Վերակենդանացում	50.9	19.3	29.8	100
Վիրահատություն	17.3	27.7	54.9	100
Դեղորայքային բուժում	42.3	24.0	33.8	100

Համավճարային համակարգի ընդգրկումը

ՀԱՄԱՎՃԱՐ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԻ ՄՈՏ ԿԵՍԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԵՐԻ ՇԱՀԱՌՈՒՆԵՐ ԵՆ

Համավճարային համակարգում ընդգրկվածների

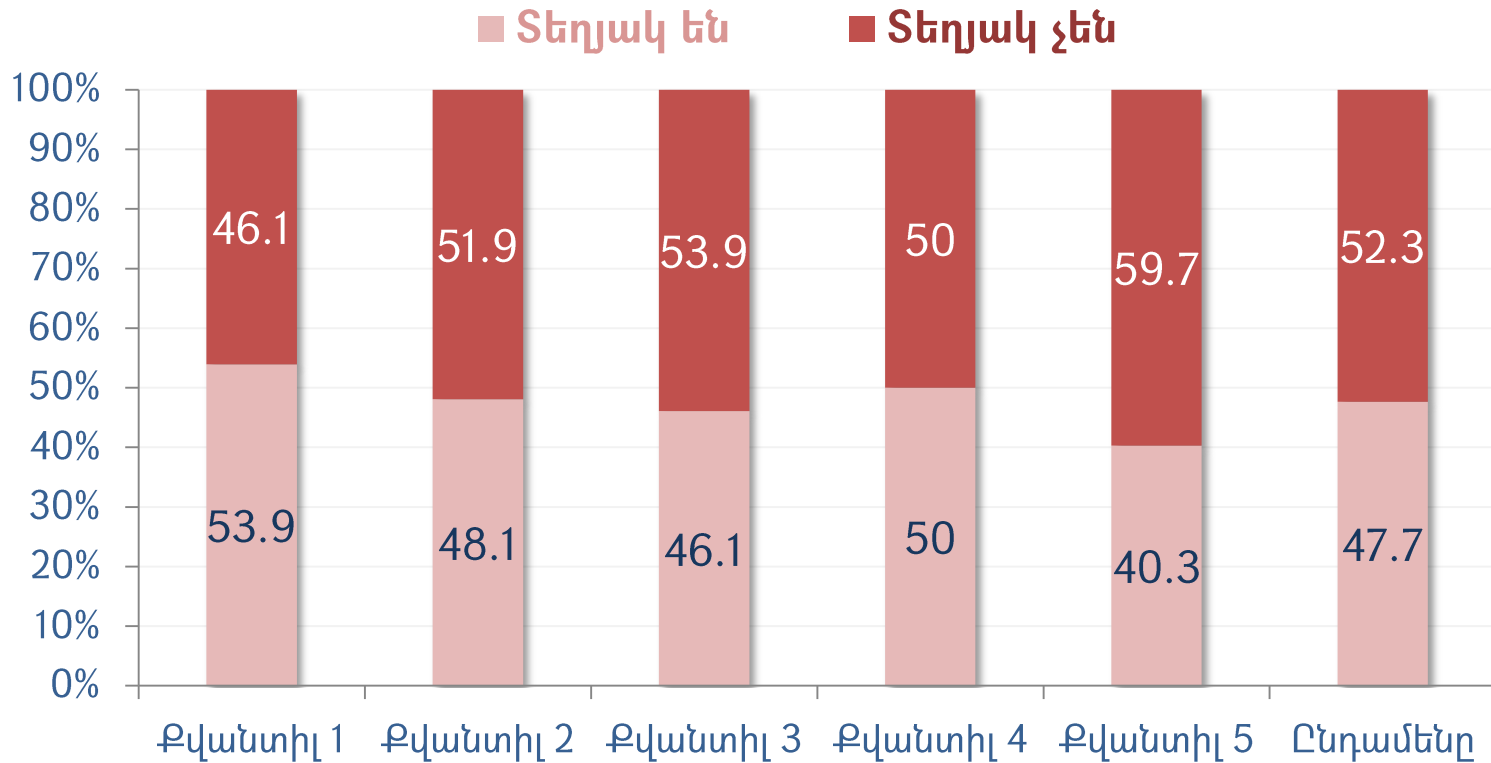
- 23 %-ը պատկանում են սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերին,
- 46 %-ը աղքատներ և անապահովներ են,
- 36 %-ը տարեցներ են:

Արդյունքում՝

Համավճարային համակարգում ընդգրկվածների 45 %-ը կարող էին բուժվել պետական պատվերի շրջանակներում:

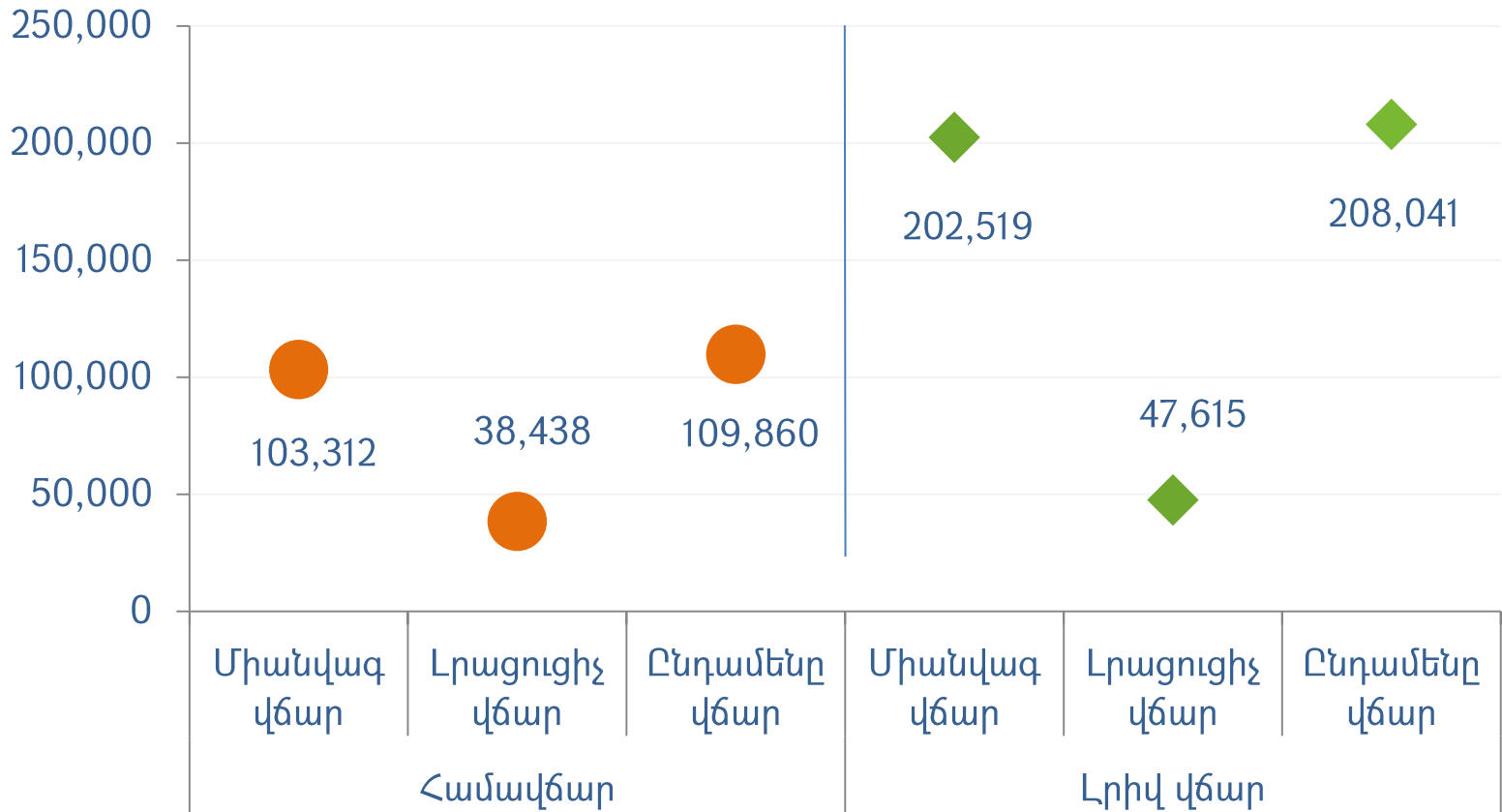
Համավճարային համակարգի մասին իրազեկվածությունն ըստ եկամտային խմբերի

ՇԱՀԱՌՈՒ ՊԱՅԻՆՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ ՑԱԾԻ Է

Բուժման միջին ծախսերը՝ համավճար և լրիվ վճարում կատարածների համար

ՉՆԱՅԱԾ ՀԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐԻՆ՝ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼ ԵՆ ՆԱԵՎ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ

Բուժման միջին ծախսերն ըստ հիվանդությունների խմբերի

ՀԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐԸ ԲԱՐՁՐ ԵՆ

	Համավճար			Վճարովի բուժում		
	Միանվագ վճար	Լրացուցիչ վճար	Ընդամենը	Միանվագ վճար	Լրացուցիչ վճար	Ընդամենը
Այրվածքներ	216 400	74 667	261 200	270 000	-	270 000
Աչքի հիվանդություններ	152 375	-	152 375	218 417	-	218 417
Գինեկոլոգիական	97 543	40 000	102 761	269 489	31 369	274 085
Թերապևտիկ	90 042	25 200	93 726	218 324	31 369	223 190
Նեյրովիրաբուժական	172 667	70 000	184 333	108 300	30 000	114 300
Վիրաբուժական	68 484	23 000	72 194	194 551	70 000	204 769
Վնասվածքաբանություն	134 043	48 778	146 586	174 513	39 875	176 784
Այլ	96 000	-	96 000	139 441	40 000	137 971
Ընդամենը	103 312	38 438	109 860	202 519	47 615	208 041

Բուժման միջին ծախսերն ըստ հիվանդությունների խմբերի

ՀԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐԸ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՆ ԲՈՒԺՄԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՄԵԾ ՄԱՍԸ

	Համավճար	Ամբողջական արժեք	Համավճար/ Ամբ.արժեք %
Այրվածքներ	216 400	270 000	80.1
Աչքի հիվանդություններ	152 375	218 417	69.8
Գինեկոլոգիական	97 543	269 489	36.2
Թերապևտիկ	90 042	218 324	41.2
Նեյրովիրաբուժական	172 667	108 300	159.4
Վիրաբուժական	68 484	194 551	35.2
Վնասվածքաբանություն	134 043	174 513	76.8
Այլ	96 000	139 441	68.8
Ընդամենը	103 312	202 519	51.0

Միջին համավճարը և կենսամակարդակի ցուցանիշներն ըստ եկամտային խմբերի

ՊԱՅԻՆՏՆԵՐԻ ՄԵԾ ՄԱՍԻ ՏՏ-ների ՀԱՄԱՐ ՀԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ԲԵՌԸ ԲԱՐՁՐ Է ԳՆԱՀԱՏՎՈՒՄ

Եկամտային խմբեր	ՏՏ ընթացիկ սպառման ԱՄՍԱԿԱՆ ծախսեր	ՏՏ միջին ԱՄՍԱԿԱՆ եկամուտ	Միջին համավճար	Միջին համավճար /միջին եկամուտ
	1	2	3	3/2
Քվանտիլ 1	77,896	78,917	78,229	0.99
Քվանտիլ 2	95,721	108,884	82,360	0.76
Քվանտիլ 3	123,780	152,683	135,110	0.88
Քվանտիլ 4	163,636	213,971	79,894	0.37
Քվանտիլ 5	192,097	289,938	152,500	0.53
Ընդամենը	123,903	157,995	103,312	0.65

Միջին համավճարը և կենսամակարդակի ցուցանիշներն ըստ եկամտային խմբերի

ԱՅՐՎԱԾՔՆԵՐԻ, ՎՆԱՍՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՍԱՀՄԱՆՎԵԼ ԵՆ ԽԻՍՏ ԲԱՐՁՐ ԳՆԵՐ

	Պացիենտների մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական եկամուտը (դրամ)	Համավճարի ծախս/մեկ շնչի հաշվով եկամուտ (անգամ)	Այրվածքների բուժման ծախսեր/մեկ շնչի հաշվով եկամուտ (անգամ)	Վնասվածքների բուժման ծախս/մեկ շնչի հաշվով եկամուտ (անգամ)
Քվանտիլ 1	16,184	5.6	13.4	8.3
Քվանտիլ 2	28,414	3.0	7.6	4.7
Քվանտիլ 3	39,319	3.6	5.5	3.4
Քվանտիլ 4	54,343	1.5	4.0	2.5
Քվանտիլ 5	105,376	1.5	2.1	1.3
Ընդամենը	47,914	2.3	4.5	2.8

Եզրակացություններ և առաջարկություններ

- Ոչ ֆորմալ վճարումների հնստիտուտը չի վերացել:
- Համավճարները բարձր են և կազմում են բուժման ամբողջական արժեքի մեծ մասը:
- Համավճարային հնստիտուտի ներդրմամբ վերացավ նախկինում գործող ոչ ֆորմալ (թեև անկատար) հնքնակարգավորվող վերաբաշխման համակարգը:
- Պետական քաղաքանությունը շարունակում է մնալ անհասցեկան:

Եզրակացություններ և առաջարկություններ

- Անհրաժեշտ է ակտիվացնել քաղաքականությունների և ծրագրերի շուրջ նպատակային իրազեկման միջոցառումների ակտիվ և պարբերաբար իրականացումը:
- Անհրաժեշտ է առանձին հիվանդությունների և վիճակների համար (ներառյալ այրվածքներ, կոտորվածքներ և այլն) համավճարների վերագնահատում կամ ընդհանրապես դրանց բացառում:
- Համակարգի հասցեկանության և արդյունավետության բարձրացման գլխավոր ուղին ապահովագրական համակարգի ներդրումն է: